

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Renswoude
T.a.v.
Postbus 8
3927 ZL Renswoude

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
177490

Olonummer

Datum 23 november 2020
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam	
Adres	Dorpsstraat 4
Postcode/plaats	3927BD Renswoude
Gemeente/provincie	Renswoude; Utrecht;
Monumentnummer	32443

Geacht college,

Op 14 november 2020 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument.¹ U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen nadat de volgende stukken conform onze afspraak zijn overlegd en toegevoegd aan de aanvraag tot vergunning;

- Toelichting op het restauratieplan;
- Detailtekeningen van aansluiting deuren van ruimte 0.04 naar 0.05 en naar de nieuwbouw;
- Toelichting op de te verhogen vloer in ruimte 0.05 (voormalige burgemeesterskamer);
- Toelichting op de omgang met het dakbeschot.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

¹ Op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Het plan

Aan u wordt een omgevingsvergunning gevraagd voor het toevoegen van een nieuwe volume aan het oude van Renswoude. Het oude gemeentehuis, in 1650-1651 gebouwd als pastorie, zal met minimale aantasten van het monument gereed maken voor een nieuwe levensfase. Dit advies kan niet los worden gezien van de aanvraag van de sloop van de huidige aanbouw, welke in 1958-1974, 1980 en 2000 gefaseerd tot stand is gekomen. Dit advies is verstrekt op 20 november 2020 en geregistreerd onder OLO nummer 5580127.

Motivering

Gelet op het monument en de ingreep heb ik de volgende aspecten meegewogen:

- De registeromschrijving van bovengenoemd rijksmonument (www.monumentenregister.cultureelerfgoed.nl)
- Architectuurhistorische/ architectonische aspecten
- Bouwhistorische/ bouwkundige aspecten
- Functie/herbestemming/bestemmingplan
- Het bezoek ter plaatse (d.d. 01-07-2020)
- Het 'Waardestellend bouwhistorisch onderzoek' van De Fabryk (d.d. januari 2020)

Op grond hiervan beoordeel ik het plan als volgt.

Algemeen

Het oude gemeentehuis van Renswoude dateert uit 1650-1651 en was oorspronkelijk de pastorie. Het exterieur met wit gepleisterde gevels en dubbel zadeldak is nog grotendeels gaaf. Het interieur is op de begane grond in structuur nog gaaf, op de verdieping is deze structuur verdwenen. De interieurafwerkingen zijn grotendeel gewijzigd bij de vorige grootschalige verbouwing in 1981. Een deel van de interieurelementen als deuren, inbouwkasten en de trap heb daarentegen een hoge monumentale waarde.

Het gemeentehuis is in verschillende periodes voorzien van een uitbreiding. De laatste uitbreiding dateert uit 1958-1974, 1980 en 2000. Het huidige gemeentehuis biedt niet voldoende capaciteit om aan de eisen van het gemeentebestuur te voldoen. Het rijksmonumentale deel van het gemeentehuis uit 1650 kan enkel de rol van gemeentehuis blijven vertolken als hier een nieuwe aanbouw wordt gerealiseerd. Door de sloop van de indifferente moderne aanbouw wordt hier ontwikkelruimte voor gecreëerd.

In dit advies zal ik enkel de onderdelen welke het rijksmonument raken nader behandelen. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt past het terugliggend volume van de nieuwbouw bij de voormalige pastorie, zonder dat deze de concurrentie met elkaar aangaan. De nieuwe in transparante materialen uitgevoerde entree die tevens de koppeling vormt tussen oud- en nieuwbouw is een passende oplossing hierin. Graag wil ik meegeven dat de terreininrichting nog enige aandacht verdient, vooral het voorterrein. Een ontwerp geïnspireerd op een analyse naar de historische situatie, zowel stedenbouwkundig als de groen groeninrichting, in plaats van een parkeeroplossing is hier wenselijk en kan zo ook een bijdrage leveren aan de historische context van het monument.

Exterieur

De voormalige pastorie zal aan het exterieur weinig tot geen verandering ondergaan. Enkel aan de achterzijde worden een tweetal doorbraken gecreëerd om toegang te verlenen naar de nieuwe entree van het gemeentehuis. Deze doorbraken worden gerealiseerd ter hoogte van twee eerdere doorbraken.

De restauratiewerkzaamheden aan de voormalige pastorie zijn niet in het huidige plan opgenomen. Graag zie ik deze voorafgaand aan de werkzaamheden tegemoet. Ik ga er vanuit dat deze integraal worden meegenomen en uitgevoerd conform de subsidieverstreking (d.d. 26-08-2020, zaaknummer 1157144).

Interieur, BG

De interne structuur van de voormalige pastorie blijft op de begane grond ongewijzigd. De entree aan de voorzijde zal gebruikt worden voor officiële gelegenheden. Voor het dagelijks gebruik zal de nieuwe entree, gesitueerd in het nieuwe tussenlid, gebruikt worden. De huidige entree hal met trap blijft ongewijzigd. De hellingbaan in de gang zal worden verwijderd, en 10 centimeter worden verhoogd zodat deze op gelijke vloerhoogte komt als de hal en de nieuwbouw.

Graag ontvang ik een detailtekening over de te verhogen vloer en aansluiting op deuren. Tevens ontvang ik graag een toelichting op de te verhogen vloer in ruimte 0.05 (voormalige burgemeesterskamer) en hoe omgegaan wordt met elementen als schouw, kast en plinten.

Interieur, Verdieping

Op de begane grond verdwijnt de huidige, niet historische structuur en komt een nieuwe indeling ten behoeve van kantoorruimten. De doorgang tussen de twee dakkappen wordt verbreed ten behoeve van de toegankelijkheid. In de kap wordt een doorgang gecreëerd welke aansluit op het nieuw te realiseren volume. Tegen deze ingrepen heb ik geen bezwaar, daar deze de cultuurhistorische waarden niet schaden.

Het huidig dakbeschot dateert uit 1981. In de huidige plannen blijft dit dakbeschot gehandhaafd. Graag zou ik een andere oplossing zien voor de aansluiting van de muurplaat op het dakbeschot. Door de huidige oplossing verdwijnt (is reeds verdwenen) de beleving van het dak en wordt een doos-in-doos effect gecreëerd waardoor de kasporen niet zichtbaar zijn. De sporen dateren volgens het bouwhistorisch rapport mogelijk nog uit de eerste fase (en zijn nu rechthoekig getekend, maar op de foto's betreft het rond naaldhout).

Verduurzaming

Bureau Delfgou heeft een analyse gemaakt van de huidige transmissieverliezen. Met als basis de bouwhistorisch rapport van De Fabryck zijn voorstellen gedaan deze te verbeteren met behoud van de monumentale waarden. Ik onderschrijf deze analyse en kan mij in beginsel vinden in de gekozen isolerende maatregelen indien er op de langere termijn als gevolg van het na-isoleren geen schade ontstaat. Daartoe zal de technische staat van het gebouw voorafgaand in beeld moeten worden gebracht om te bezien in hoeverre het metselwerk en houtwerk het na-isoleren verdraagt.

Uit de analyse volgt dat de grootste verliezen nu plaatsvinden via de gevelopeningen. De kozijnen op de begane grond en verdieping worden voorzien van nieuwe voorzetramen waarmee een betere prestatie kan worden gehaald. Deze kunnen in de kleur van het houten kozijn worden geleverd.

De gevels zijn van dik metselwerk waarbij de te behalen besparing door het toevoegen van isolatie met name op de begane grond niet afweegt ten opzichte van het verlies aan waarden. Op de verdieping zijn reeds voorzetwanden gerealiseerd. Deze zullen worden verwijderd en vervangen door een nieuw isolatiepakket met een hogere prestatie op traditionele wijze. In de opbouw van het nieuwe pakket lijkt nu de dampremmende laag niet aangegeven. De uitvoering van de gekozen methode staat of valt met een perfecte uitvoering die bij de betreffende toepassing hoort. Primair is daarbij een daadwerkelijk luchtdichte opsluiting van wanden en constructies, om (onzichtbare) vochtophoping te voorkomen op plaatsen waar het gebouw dit van nature niet verdraagt. Van belang is tevens dat er voldoende geventileerd wordt (aan- en afvoer van lucht).

De isolatie ter plaatse van de borstwering is niet doorgetrokken tot het dakbeschot wat bouwfysisch niet wenselijk is mede daar de daksporen aan het zicht onttrokken zijn. Ik zie hier een ontwerpkans om zowel de hele kapconstructie in het zicht te brengen als het na isoleren te optimaliseren

Het dak wordt voorzien van een nieuw isolatiepakket, dit lijkt geen gevolgen te hebben voor het aanzien van het dak of voor het gootdetail. Ik adviseer de nokvorst in een specie op kalkbasis te leggen, daar dit meer flexibiliteit met zich meebrengt (zie detail VO5).

De begane grond wordt in de vier kamers de niet monumentale vloer verwijderd en voorzien worden van een isolatiepakket met vloerverwarming. Op de verdieping zal op de bestaande vloer een droogbouw systeem met vloerverwarming worden geplaatst. Voor een systeem met een lage temperatuur afgifte is een voldoende geïsoleerde schil noodzakelijk.

Ik adviseer mede daarom een bouwfysische toets op het totaalpakket aan beoogde isolerende en ventilerende maatregelen te laten uitvoeren, rekening houdend met de historische bouwwijze en materialen. Vervolgens dient strikt toezicht te worden gehouden op de uitvoering.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

adviseur architectuurhistorie